

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av den gamla bondestugan på Mariannelunds herrgård som nu utgör dess grindstuga, Mariannelund 9:7 - komplettering

Linderson, Hans

2016

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2016). *Dendrokronologisk analys av den gamla bondestugan på Mariannelunds herrgård som nu utgör dess grindstuga, Mariannelund 9:7 - komplettering*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2016:34). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

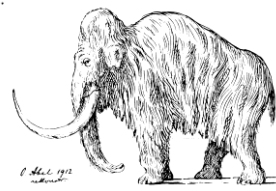
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

11 september 2016

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2016:34
Hans Linderson
**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV DEN GAMLA BONDESTUGAN PÅ
MARIANNELUNDS HERRGÅRD SOM NU UTGÖR DESS GRINDSTUGA,
MARIANNELUND 9:7 - KOMPLETTERING**

Uppdragsgivare: Sture Enocson, Strandvägen 9, 114 56 Stockholm
Område: Mariannelund Prov nr: 61952-953 41085-087 Antal sågprov: 2+3
Dendrokronologiskt objekt: Brett stickprov.

Dendrokronologiskt och vedanatometiskt resultat:

Dendro Id	Prov-beskrivning	Trädslag	Antal år; antal radier annan än 2	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W) Antal år i Sp, Antal år till W	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E efter V vinterhalvåret	Mer vågad datering (mest sannolikt); Trädets egenålder ±10 uppskattning
61952	Sågskiva P1	Tall	151	Sp 60, B	1862	Juli 1862	; 170
61953	“Trekantig” P2	Tall	153	Sp 80, W	1859	V 1859/60	; 170
41085	Väggplank 45cm	Tall	162	Sp 69, W	1861	V 1861/62	; 180
41086	Golvplank 24cm	Tall	127	Sp 78, B	1861	V 1861/62	; 190
41087	Fasadbräda 22cm	Tall	34	Sp > 34, W	Ej datering	-	(1672, 1858, 1894)

Kommentarer till resultatet

Proverna är tagna ur ett virke som utgör en igensättning av ett snedstagsfönster på översta planet, norra gavelväggen. Detta kan fastställas genom dateringarna som visar att **virket är avverkat juli 1862 respektive vinterhalvåret 1859/60**. Byggnaden är enligt säkra källor flyttad år 1764 (Sture Enocson). Igensättningen av fönstret har gjorts slutet av år 1862 eller något år senare.

Komplettering 11 september 2016:

Både väggplank och golvplank får en gemensam avverkningssäsong **vinterhalvåret 1861/62**.

Proveniensen är den samma som tidigare bestämts.

Fasadbrädan går det inte att fastställa någon säker ålder. Tre dateringsförslag för den yngsta/yttersta årsringen har angetts. För att avgöra detta bör minst två prov från andra fasadbrädor med samma ålder undersökas.

Det är uppenbart att något fundamentalt har hänt i byggnaden år 1862 eller möjligen något år senare.

Provenienser

Virket har en gemensam källort relativt lokalt. Bästa korrelationerna fås av virke från Viggesbo.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har trädets totala egenålder uppskattats och en mer vågad datering.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Vid komplettering av prover inom två år debiteras endast provkostnaden 600kr/prov.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se, Tel: 046-2227891 (mobil)